



הטעויות בתרגום המטפורה של הקוראן הקדוש לעברית

של המתרגמים היהודיים (ריבלין - אורי רובין)

סורת אל- עימראן כדוגמה

(למוד ביקורתי תרגומי)

מורה אחמד סעיד אוביד

אוניברסיטת בגדאד / פוקלטת השפות / מחלקת השפה העברית

מסקנות

היה הענינות של המתרגמים היהודים בתרגום המשמעות של הקוראן הקדוש לעברית היתה משקף את מידת ההתענין היהודית בלימודים של קוראן ובאסלאם לפני הקמת הישות הישראלית .

התעניין היהודי לא נפסק בתרגומים של הקוראן הקדוש אלא בהוצאת סיקור מספרים ומחקרים שעוסקים באיסלאם ובמוסלמים. מתוך העמיק במחקר זה, שעסקו בו בשגיאות התרגום בתרגום שמות המטפורות בכמה פסוקים של סורת אל-עימראן לעברית על יד המזרחיים היהודיים, **אורי רובין - ריבלין**.

המתרגם **רובין** ניסח את תרגום המשמעויות של הקוראן הקדוש לעברית בשפה ממושטת על מנת לענות על צרכיו של הקורא היהודי זו שעושה שתרגומו למטאפורות בפסוק זה רחוק מהטקסט המקורי של הקוראן הקדוש, **רובין** התרכז בהשגת חקירה מתקרבת בין השימוש בשפת של התנ"ך לבין השפה העברית הנפוצה, זה לא תואם את קדושת הטקסטים של הקוראן הקדוש.

מצאנו שהמתרגם **ריבלין** ניסה במהלך תרגומו את המטאפורה בפסוק זה לקח בחשבון את המימד הרטורי של הקוראן הקדוש.

שני המתרגמים רצו לתת את הרעיון שהקוראן הקדוש הושפע ממקורות דתיים יהודיים, חובתנו כיום לעקוב אחר כל התרגומים העבריים המעוותים של הקוראן הקדוש ולבקר ולתקן אותם באופן שמתאים לטקסטים של הקוראן הקדוש. כמו מצאנו קווי דמיון בקוראן ובמטאפורות.

الأخطاء الواردة في ترجمة الاستعارة في القرآن الكريم الى العبرية
للمترجمين اليهود (ريفلين - أوري روبين) سورة آل عمران انموذجاً
(دراسة نقدية ترجمية)

م. أحمد سعيد عبيد

جامعة بغداد / كلية اللغات / قسم اللغة العبرية

الخلاصة

ان إهتمام المترجمين اليهود في ترجمات القرآن الكريم الى العبرية يعكس مدى الإهتمام اليهودي بالدراسات القرآنية والإسلامية قبل وبعد قيام الكيان الإسرائيلي . ان الإهتمام اليهودي لم يتوقف عند ترجمات القرآن الكريم فحسب وإنما في إصدار سيل من الكتب التي تتناول الإسلام والمسلمين، ومن خلال تعمقنا في دراسة هذا البحث والذي تناول الوقوع على الأخطاء الترجمية للاستعارة التي وردت في بعض الآيات الواردة في سورة آل عمران من قبل المترجمين اليهود (ريفلين)

- أوري روبين) حيث وجدنا المترجم روبين صاغ ترجمة معاني القرآن الكريم الى العبرية بلغة مبسطة من اجل تلبية احتياجات المتلقي اليهودي وهذا ما جعل ترجمته لأسماء الاستعارة بعيد عن روح النص الاصل في القرآن الكريم.

ووجدنا أمتريج ريفلين حاول من خلال ترجمته لأسماء الاستعارة ان يراعي البعد البلاغي للقرآن الكريم ، وقد ركز روبين على ايجاد الموازنة بين استخدام لغة العهد القديم وبين اللغة العبرية الدارجة. ووجدنا ان كلا المترجمين أرادوا أن يعطوا فكرة من خلال ترجماتهم ، بأن القرآن الكريم تأثر بمصادر دينية يهودية ، كذلك وجدنا تشابه بين الاستعارة القرآنية والمقرآنية. لذا يجب علينا اليوم تأسيس مدارس ترجمية من قبل المختصين العرب في ترجمات القرآن الكريم لمتابعة كل ما يصدر من ترجمات عبرية جديدة تحاول الإساءة للقرآن الكريم ومن ثم القيام بنقدها وتحليلها وتصحيح الأخطاء فيها ان وجدت من خلال تأليف المعاجم الثنائية اللغة في مجال الحضارة والعلوم الاسلامية.

الكلمات المفتاحية: الأخطاء الواردة في ترجمة أسماء الإستعارة في القرآن الكريم الى العبرية ، نماذج من آيات سورة آل عمران في القرآن الكريم .



**The Mistakes Detected in the Translation of the metaphor of the Holy Quran into Hebrew By the Jewish translators Rivlin - Uri Rubin
Surat Al-Imran as an Example
Translation Critical Study**

Instructor: Ahmad Said Obid

University of Baghdad \ Focal of languages
Hebrew Language Department
alisaed@colang.uobaghdad.edu.iq

Conclusion

The Jewish Orientlists interest in the translations of the Holy Quran into Hebrew reflects the extent of Jewish interest in Quranic and Islamic studies before and after the establishment of The Israeli entitythe . The Jewish interest is not limited to translations of the Noble Qur'an only, but also in the publication of books dealing with Islam and Muslims. This research deals with detecting the translation errors of metaphor which are mentioned in some verses in Seurat Al - Imran by Jewish Orient lists translators (Rivlin - Uri Rubin) The translator Robin translated the meanings of the Noble Qur'an into Hebrew in simplified language in order to meet the needs of the Jewish recipient which made his translation of the metaphors in this verse out of the spirit of the original text in the Noble Qur'an. Robin focused on finding a balance between the language of the Old Testament and the common Hebrew language. We have found that both translators want to give an idea, through their translations, that the Holy Quran is influenced by Jewish religious sources. We have also found a similarity between Quran and metaphase. It is recommended that translation schools are established by Arab specialists in translations of the Holy Quran to follow up the new Hebrew translations of Holy Quran to study them, analyze and correct errors. Issuing bilingual dictionaries' in the field of civilization and Islamic studies is also a very important step to taken.

Key words: translation of metaphor in the Holy Qur'an, mistakes in translating metaphor names in Surat Al-Imran by Jewish Orientalists Uri Rubin – Rivli, Examples of verses of Surat Al-Imran in the Holy Quran

הקדמה

הקוראן הקדוש הוא נס רטורי גדול במדינות האסלאמיות בעולם ובמדינות אחרות בעולם, ושיטותיו, כמו גם שפת הקוראן היא שפה עשירה בתמונה מבחינת הרהיטות שלו, ושיטות מבניות שונות, לכן תרגומו של קוראן לשפות אחרות נחשב לאחד הבעיות החשובות שעומדות בפני המתרגם בהעברת תמונת הטקסט הקוראני המתורגם משפת המקור לשפת היעד. קושי זה טמון במיוחד אם שתי השפות שונות, כלומר לא ממשפחה לשונית אחת, אם שפת המקור ושפת היעד של משפחה אחת הם למשל, כשפות שמיות למשל שפה העברית, שהיתה, עבודת התרגום יהיה פשוטה.

היהודים מתעניינים בלימוד וידיעת הדת האסלאמית וללימוד כל צירי התרגום והדקדוק שלה הסיבה העיקרית היא לפוגע הדת האסלאמית, זה נובע מהתירוץ של מספר מ היהודים לאסלאם, שחלק שקלו תיארו אותם כצבועים של האיסלאם, הם הקדישו את כל מאמציהם כדי לעוות את התמונה האמיתית של הערך והאמונה של הדת האסלאמית מצד, מצד שני, הוא העמיד ספקות לגבי המקורות העיקריים לאסלאם מחוץ, ובהקדמת המקורות הללו הוא הקוראן הקדוש, והמטרה העיקרית של מאמץ מתמשך זה של יהודים כלפי האסלאם היא חיסול האיסלאם, הם התגבשו סכנה גדולה ליהדות, הם מצאו חכמים דת היהודים כי הדרך הטובה ביותר להשיג את יעדיהם בתרגומי הקוראן הקדוש לעברית הוא למצוא תרגום מעוות ולא הגון שפוגע בטקסט הקוראני המקורי, לכן יש עלינו היום מוסלמים לעמוד בפני התיקפה היהודית העזה שמנסה לפגוע בדת האיסלאמית מתוך עיוות. במחקר זה שמטבילים לבעיות של תרגום מטפורה מכמה לדוגמים מהפסוקים שהוזכרו בסורת אל-עימראן שתורגמו על ידי שניהם (ריבלין-אורי רובין) מעוות שתהיה לנו תפקיד בביקורת על תרגומים אלה והבהיר התרגום הנכון והקרוב ביותר של הטקסט הערבי המקורי ששיג את משמעות המטפורה והרכבה. נתמקד במחקרנו בכמה פסוקים שבהם הוזכר תרגום שמות המטפורה.

כמו כן, נעסוק לדוגמים הוזכרה של פסוקים מסורת (אל-עימראן) אנו נעבור ביקורת וניתוח של התרגומים החוטאים ונמצא בתרגום נכון ומקובל קרוב מהטקסט הערבי המקורי.

مטרת המחקר

שמות המטפורה מוזכרים בכמה פסוקים של סורת אל-עימראן המטרה העיקרית של מחקר זה היא לשפוך אור על שגיאות תרגום באמצעות תרגומם של המתרגמים היהודים (ריבלין - אורי רובין) למשמעויות שמות המטפורה. אנו נעביר ביקורת תרגומים אלה ונתקן באופן שישיג את המשמעות של המטאפורה ואת הרכבם הדקדוקי הנכון, נשפוך אור על ההצלחה והכישלון של כל אחד מהם בהעברת ותרגום הדימוי האימית למטפורה המוזכרת בפסוקים. נבהיר דעתנו מתוך ביקורת וניתוח של תרגומים אלו והגיעה לתרגום צליחה ומקובלה מתאים השפיע על המאזין .

נماذج تطبيقية لآيات من سورة آل عمران:

١- {صُرِّبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ أَيَّنَ مَا تَقَفُّوا إِلَّا يَحِثُّلُ مِنَ اللَّهِ وَحَبِلَ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَصُرِّبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ} . آية ١١٢

- **תרגום ריבלין :** " **יוסרו** **בחרפות** " אשר ימצאו בלתי אם כי יחזיקו במעוז אלהים ובמעוז בני- האדם , כי העלו אף אלוהים עליהם **ויסרו בעיני**. (הקראן בעברית: 1987, עם 93.)

- **תרגום רובין :** "**ההשפלה תרדפם**" באשר ימצאו אלא אם כי יאחזו בחבל שיושט להם אלוהים ובחבל שיושט להם האנשים וחמת אלוהים ניתכה עליהם . והם "**מוכי דלות** " כי כפרו באותות אלוהים והרגו את הנביאים בלא צדק ."(הקראן בעברית: 2005, עם 94.)

ביקורת התרגומים :

ריבלין תרגם את מטאפורה בפסוק זה **יוסר** **בחרפות** להכות השפלה ו**חוסר בעיני** ומכה אותם משכחי כאבים כלומר במובן היהודים שיתחנכו מתוך עוני ורעב . מטאפורה זו היא מטאפורה דמוי, המתרגם דמה השפלה וענייה , כמו האוהל שנפלה על ראשים היהודים , לכן תרגום **ריבלין** למטפורה הביא בפסוק הזה היא תרגום פרשני, וככזה, הוא לא שמר על המשמעות של המטאפורה כאשר משתמש בפועל (**יוסרו**) ופועל זה משמש למשמעת ועונש , היו פעלים אחרים שהמתרגם היה צריך להשתמש בהם יכולו להשיג את משמעות המטאפורה כמו פעלים **נתן** – **נכנס** פעלים אלה הוזכרו בתנ"ך כמו: **ונתתי עליכם חרפת עולם** (ירמיהו כה: 20). וכמו אחר: **נכשבה בבשתינו ותכסנו כלמתנו**: ירמיה כה: 3, לכן המתרגם היה יכול להשתמש בפועל (תקע) כדי לשמור על משמעות המטפורה ובא הפועל זה חזר כמה פעמים בתנ"ך במובן **הכה אוהל** כמו ויעקב **תקע את אוהלו** (בראשית 31: 20). אפשר לתרגם את המטפורה ככה (**נתקעה עליהם חרפה**).

•**התרגום המוצע**, המשיג את המשמעות של המטאפורה, הוא :
(**נתנה עליהם חרפה**) – **או** (**נכפתה עליהם חרפה**)

באשר רובין תירגם את המטפורה לעברית "**ההשפלה תרדפם**", המתרגם נכשל בדמוי המוצא בפסוק זה, הוא תיאר את ההשפלה זה היה **כאוהל נרדף היהודים בכל מקום**, זה מצד.

מצד שני המתרגם **רובין** דומה ההשפלה כשמפלצת רודפת אחריהם לכן יכולים לומר כי המתרגם **אורי רובין** לא הצליח להעביר את משמעות את המטפורה. גם רובין תרגם **מוכי דלות** במובן שהם חוו עוני, היו נגועים בעוני והמשמעות הכללית של זה תרגום הייתה הוא (העוני פגע בהם). והתרגום זה שנחשב מטפורה אבחנתית, ועל פי התרגום של ריבלין, המטפורה מועילה את דומה.

כמו שתרגום זה אינו מדויק הן מבחינת התרגום והן מבחינת העברת המטפורה בשני המונחים המטפורה, ובבדיקת מידת העברת המטפורה ומבנה שלה, המתרגם **ריבלין** השתמש בפועל (נוסר) והוא פועל שמועיל בעונש וקישורו לשם מוסרי, לכן היתה משמעות המטפורה לדומה **רובין** השתמש בפועל (הרדיף) וקשר אותו לשם מוסרי (ההשפלה), כי הוא דומה להשפלה במפלצת שרודפת אחר טרפו, מה שעושה את המטפורה מרמזת, שהוא הרחיק ביותר לדומה ההשפלה. המטפורה בפסוק הייתה להעמיק את משמעויות המאפיינות את היהודים מצד, מצד שני, העונש הצודק שהטיל עליהם אלוהים באופן שמתאים למעשיהם, ומבנה המטפורה לפי תרגום של **רובין** היה (משפט כינוי).

٢- { أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ } آية ١٠٦.

- **תרגום ריבלין**: "הכפרתם אחרי האמינכם **טעמו אפוא את הענש** עקב אשר כפרתם. (שם, עמ' 92).
- **תרגום רובין**: "האם שבתם לכפור לאחר שהאמנתם? **טעמו אפוא את הענש**". (שם, עמ' 93).

ביקורת התרגומים:

המטפורה בפסוק זה כדי לדמות את הביטוי **טעמו את אפוא את הענש**. שני המתרגמים **ריבלין** - **רובין** הצליחו לתרגם את המטפורה ולהשיג את המשמעות שלה במדויק, הם השתמשו בצורת נוסחה צווי מהפועל **טעם** וקשרו למילה **הענש**.

שני המתרגמים יכלו גם להשתמש במילה **יסור**. אשר הושגה גם המשמעות של המטפורה. כמו כן הם הצליחו לשמור על המבנה הדקדוקי של המשפט, שהשיג את משמעות המטפורה.

٣- { وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ } آية ١٠٣.

- **תרגום ריבלין**: (ההחזיקו **במעוז אלהים** כלכם יחדיו ולא תפרדו) (שם, עמ' 50).
- **תרגום רובין**: (בקשו כולכם **בחבל** אשר הושב אלוהים ולא תתפלגו) (שם, עמ' 51).

ביקורת התרגומים :

תרגום מטאפורה של **ריבלין** בפסוק **במעוז אלהים** והיא מטאפורה דומה במובן **מבצר אלוהים**, המתרגם חוטא בתרגום מטאפורה כאשר השתמש במלה **מעוז**, לכן המתרגם היה צריך להשתמש במילה הערבית **חבל** כפי שהופיעה בתנ"ך.

כמו "ספר הושע" בחבל – אדם אמשכם בעבתות אהבה" (٤: ١١).

פרשנות זאת רטורית למשמעות האהבה והחיבה המושכת את לב האדם.

המילה **חבל** מוזכרת גם בספר שמואל הראשון "ופגעת חבל –נביאים" (١٠: ٥).

מילון כנעני התפרש **חבל התורה** כביטוי רטורי למצוות התורה, זה מוזכר כי

היהודים עידן ימי הביניים ציטטו את ההרכב (חבל אלוהים) ואת כוונת **הקוראן**

והשתמש מילה תורה גם ביטוי זה לקוח מהספרות של ימי הביניים שהוזכר במילון

כנעני " **וישתדל אדם לעסוק בתורה - ויחזיקו בחבל התורה ולא ירפה**" (ספרות

ימי הביניים) (כנען, ١٩٧٢, כרך 4, עמ' 53). לכן, בתקופת הספרות של ימי הביניים,

האדם עבד והחזיק בחבל התורה, כל עוד ההרכב המקראי הזה לא מוזר ליהודים,

לכן היה צריך לתרגם אותו **חבל אלוהים** כדי לשמור על משמעות המטאפורה.

באשר לרובין, הוא חמד את להשתמש מילה **חבל** כדי להשיג מטפורה, הוא

הצליח בזה, אך הוא טעה בהשלמת הפסוק כשהוא השתמש במילים **אשר הושב**

אלוהים, הוא לא הסביר למה הכוונה **בחבל**.

רובין לא שמר על מבנה המטפורה, ובמשך תרגום המטפורה של שני המתרגמים

ריבלין – רובין, שני המתרגמים לא הצליחו להעביר את המשמעות של המטאפורה

ומבנה המשפט.

לכן התרגום המוצע (**והחזיקו בחבל אלוהים ולא, תפרידו**).

٤- { وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا } آية ١٠٣.

תרגום ריבלין: (תהיו על **עברי פי** פחת גיהנום ויצל אתכם ממנה) (שם, עמ' 62).

תרגום רובין: (וכאשר הייתם על **סף** תהומה של איש, הצליכם ממנה) (שם, עמ'

63).

ביקורת התרגומים :

המתרגם **ריבלין** לא הצליח להעביר את המשמעות של המטאפורה במישך שתרגם

את המטאפורה הכלולה בפסוק במילה "עביר", המתרגם **ריבלין** הזכיר גם

בתרגומו "**פחד גיהנום**" וזה רחוק מהטקסט המקורי של הקוראן.

לכן, המתרגם לא הצליח להעביר את משמעות המטפורה

הוא היה צריך להשתמש על **סף - או - על פי** להשיג מטאפורה, כמו גם תרגם את

המילה **גיהנום** במקום מילה **האש**, זהו תרגום שגוי.

באשר לרובין, שהוא הצליח להעביר ממשמעות המטאפורה כשהוא השתמש ביטוי

על **סף**, גם היה עליו למחוק את המילה "**כאשר**" בתחילת הפסוק.

התרגום המוצע, שהמובן הברור ביותר ששיג את המשמעות של מטאפורה

היא (**והייתם על סף תהומה מהאש**).

٥- { يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ }
آية ١١٤.

- **ترגום ריבלין** : (יאמינו באלהים וביום האחרון וצוו על הצדק והניאו מן הרעה ואצו לעשות טוב אלה הם הישרים). (שם, עמ' 64).
- **ترגום רובין**: (הם מאמינים באלוהים וביום האחרון ומצבים לנהוג בדרך ארץ ואיסרים את המגונה **וזריזים במעשים טובים**) (שם, עמ' 65).

ביקורת התרגומים:

המטאפורה של **ריבלין** : ואצו לעשות טוב היא תרגום לא נכון, לא קרוב ממשמעות של המטפורה הדומה .

באשר ל**רובין** , הוא תרגם את המטפורה: **וזריזים במעשים טובים רובין** היה קרוב יותר מן **ריבלין** בתרגומו למטאפורה הכלולה בפסוק הוא השתמש במילה (וזריזים) שמצביעה על המהירות בעשיית הטוב למרות יכול לומר שתרגומו של **רובין** היה טוב ביותר מן תרגום **ריבלין** והצליח להעביר ממשמעות המטפורה, יש להסבר פשוט הוא שרובין תירגם את המטאפורה **במעשים טובים** כאילו הוא מדבר בלשון סלנג, אבל הטקסט המקורי בקוראן הקדוש לא היה במצב הרביעי, ולכן היה צריך לתרגם אותו **במעשות טוב** ואות **ב** כאן הוא מטאפורה בעלת דמיון . זה מסמיך את דמיונם של דברים טובים לדרך בה ניתן ללכת , אבל אם נאמר, הם ממהרים אל טובים , כאן האדם לא השיג דברים טובים, אלא ביקש להגיע אליהם .

٦- { مَثَلٌ مَّا يَنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكْتَهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ } آية ١١٧

- ترגום ריבלין** : (משל אלה אשר יפזרו הונם לחיי העולם הזה כמשל רוח תוכה קרה צורבת אשר פגעה בשדה אנשים הנפשותם עוכרים ותכלהו ולא אלהים עכרם , כי הם את נפשותם עכרו .) (שם, עמ' 64).
- **ترגום רובין** : (הממון אשר יוציאו בחיי העולם הזה משול לרוח כפור הפוגעת בשדה אנשים אשר גרמו עוול לעצמם ומכלה אלוהים למען תכירו טובה.) (שם, עמ' 65).

ביקורת התרגומים:

המטאפורה על פי תרגומו של **ריבלין**, **העוכרים נפשותם** זו מטאפורה דומה והיא מדויקה ביותר ומקיפה את כל הדברים .

המתרגם **ריבלין** טעה כשהשתמש במילה (העוכרים) וזה לא מציין על עוול, המתרגם יכול היה להשתמש בפעלים אחרים כדי למצוא את משמעות המטפורה כמו, (עוול – צער).

התרגום ששיג את משמעות המטפורה והרכבה יכול להיות, (עוול נפשותם " או "צעור לעצמם)

באשר למתרגם **רובין**, הוא היה מדויק יותר מ **ריבלין** בתרגום שלו למטאפורה מתוך תרגומו למטאפורה " **גרמו עוול לעצמם**" אבל הוא חטא בשימוש במילה

גרמו, שמציין את הסיבה, שם הוא לא ציין בטקסט המקורי של הקוראן הקדוש בפסוק זה מילה המציינת את הסיבה. בסופו של דבר ניתן לומר ש**רובין** היה הטוב ביותר להעביר את המשמעות של המטאפורה במהלך תרגומה עם הערה, למחק את המילה **גרמו**.

٧- { أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ. } آية ١٦٢.

תרגום ריבלין: (היהיה ההולד בדרך אשר רצה אלהים כאשר העלה אף אלהים). (שם, עם 70).
- **תרגום רובין**: (כלום ישווה האיש המבקש להפיק רצון מלפנים ריבוננו לאיש אשר ניתן עליו זעם אלהים). (שם, עם 71).

ביקורת התרגומים:

ריבלין תירגם את המטאפורה "**ההולד בדרך אשר רצה אלהים**" תרגום לא נכון, שהוא לא הצליח להעביר את משמעות המטאפורה ומבנה הדקדוקי בצורה נכונה. כאשר **לרובין**, הוא תירגם את המטאפורה "**המבקש להפיק רצון**" וזה נחשב תרגום פרשני, הוא השתמש ביטוי מקראי "**פיק רצון**", ותרגם אותו "כלום ישווה האיש המבקש להפיק רצון מלפנים ריבוננו" תרגום זה הוא גם תרגום פרשני שלא השיג את משמעות המטאפורה ומבנה הדקדוקי, על כן, התרגום המוצע ששומר על משמעות המטאפורה והרכבה שלה באופן מדויק הוא "**ההולד בעקבות רצון אלהים**".

٨- { وَلَقَدْ كُنْتُمْ مِّمَّنْ أَمَاتَ مِنَ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ } آية ١٤٣

- **תרגום ריבלין**: (ואכן אתם נכספתם אל המות עוד לפני פגשכם אותו, ועתה ראיתם אותו לעיניכם) (שם, עם 67).
- **תרגום רובין**: (הן ייחלתם למוות עוד בטרם פגשתם בו ואומנם ראתם אותו ונשאתם מבטכם). (שם, עם 68).

ביקורת התרגומים:

המטאפורה כלולה בפסוק, על פי התרגום של **ריבלין**, פגשכם אותו, והיא מועיל לדמוי.
המתרגם ריבלין, הוא יכול להשתמש במילים שוות ערך והצליח להעביר משמעות ומבנה המטאפורה.
באשר **למתרגם רובין**, ניתן לומר שהוא הצליח גם להעביר את משמעות של המטאפורה ומבנה שלה, וגם השתמש במילים שוות ערך, זה עשה את הטקסט ליפה יותר.
יכול לומר, ששני המתרגמים דמו את המוות באדם שפוגש בן אדם. גם בא הפועל **פגש עם שם מוות**, הזכירה זה בתנ"ך, לא את, אבל בא בתנ"ך הפועל (ראה עם שם מוות) בספר תהילים 89: 49.
ומבנה שלה המטאפורה הייתה: "**מי גבר יחיה ולא יראה מות**".

- ٩- { فَلَمَّا أَحَسَّ عَيْسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ ۗ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ } . آية ٥٢ .
- **ترגום ריבלין:** (ואולם כאשר הרגיש ישוע בכחשם.) (שם, עם 55).
 - **ترגום רובין:** (כאשר הבחין ישוע כי כופרים הם.) (שם, 56).

ביקורת התרגומים:

המטאפורה זה יולפי תרגום ריבלין, (הרגיש ישו בכחשם). והיא מטאפורה מועילה לדמיה כשהשתמש בפועל הרגיש עם שם מופשט הוא כחש, כאן המטאפורה הייתה ברורה, כי הנביא ישוע אינו יכול לחוש בכופרי אך הוא יכול לדעת בו, המתרגם ריבלין השתמש בפועל הרגיש, שהוא פועל הקשור לתחושת המישוש עם שם מופשט בכחשם שם הוא הציג הכופר כאילו זה נגע למשהו, לכן תרגום של ריבלין טעה כאשר השתמש בפועל הרגיש כי שפועל זה מיטיב עם התחושה המוסרית, ולא הפיזית, היה עליו להשתמש בתרגום שלו בפועל (חוש) כי הוא תואם את הפועל בערבית מבחינה מוסרית ומילולית.

באשר לרובין, הוא תירגם את המטאפורה "הבחין ישוע כי כופרים הם". המתרגם רובין לא שמר על מבנה של המטאפורה שלא הוזכרה בתנ"ך, והוא תירגם את המטאפורה לתרגום פרשני. לכן התרגום של רובין אינו שלמה ולא יכול להעביר את המשמעות של המטאפורה.

צריך להיות התרגום המוצע שמשיג את משמעות המטאפורה היא (כאשר ישוע חוש כופרים הם)

١٠- { تَوَلَّجَ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَتَوَلَّجَ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ } آية ٢٧ .

ترגום ריבלין: (תביא את הליל בתוך היום ותביא את היום בחוך הלילה.) (שם, עם 47)

- **ترגום רובין:** (אתה מבליע את הלילה בתוך היום ומבליע את היום בתוך הליל) (שם, עם 48).

ביקורת התרגומים:

המתרגם ריבלין שימש בתחילת הפיסוק הפועל **תביא** לשמירת על משמעות המטאפורה.

המתרגם ריבלין חטא בשימוש בפועל **תביא** כי הפועל צריך ל אובייקט על אף כי המתרגם משייך את הפועל **תביא** לשם רק הלילה לכדי לשמור על המטאפורה. המתרגם ריבלין היה צריך להשתמש בפועל "הכניס או תקע" שהם נשאו את המשמעות של מטאפורה.

באשר לתרגום של רובין למטאפורה בפסוק זה, הוא לא הצליח להשיג את המשמעות של המטאפורה, כאשר משתמש פועל **מבליע** ופירוש הדבר שאין קשר למשמעות הפסוק על פי התרגום העברית של הקראן על יד המתרגם רובין כמו כן, הפועל **מבליע** מעיד על היעלמות פתאומית לא משיג קונוטציה של משמעות בשפה הערבית. התרגום הזה לא מתיישב עם המשמעות של יום ולילה לסירוגין. ראוי לציין כי מטאפורה זו לא הייתה זהה בתנ"ך.

שני המתרגמים, ריבלין ורובין, הצליחו לשמור על משמעות המטפורה ומבנה הדקדוקי אבל הם לא היו מדויקים בבחירת הפעול הנכון להשיג את משמעות של המטפורה.

גם, כי התרגום המוצע ששיג את משמעות המטפורה הוא:
(נכנס את הליל בתוך היום ונכנס את היום בתוך הלילה)

١١- { وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ } آية ٢٦ .

- תרגום ריבלין: (ולא עשה אלהים את זאת כי-אם לבשרכם טוב ולהרגיע בזה את לבותיכם, ואולם התשועה היא רק מאת אלהים ואם יענישם, אכן פושעים המה). (שם, עם 65).

- תרגום רובין: (אלוהים עשה זאת רק למען תתבשרו ולמען יבטח - לבכם בו כי אין ניצחון ניתן בלתי אם מאלוהים האדיר והחכם". (שם, עם 66).

ביקורת התרגומים:

ריבלין תירגם את המטפורה לפסוק זה (ולהרגיע בזה את לבותיכם). שהוא מטפורה לדימוי את מרגיע את הלב הרגוע ועובד בבטחה כי יש בו דופק. המתרגם השיג את משמעות מטפורה, ותרגום זה קרובה לטקסט הערבי המקורי של הקוראן במובן הלשוני וההרכב, ואפשר לתרגם אותו גם (ולהרגיעו בזה את ליבכם)

באשר לתרגומו של רובין למטפורה זו (ולמען יבטח לבכם בו), המתרגם רובין לא הצליח להעביר את משמעות המטפורה והתרחק מהטקסט הערבי המקורי בקוראן הקדוש כאשר הוא השתמש בפועל (יבטח) שאינו משיג את המשמעות של המטפורה והוא פועל מועיל את אמון.

המתרגם היה צריך להשתמש באחד משני הפעלים (הרגיע - או השקט), כדי להתקרב להשגת המשמעות של המטפורה.

١٢- { فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ } آية ٧ .

- תרגום רובין: (ואולם אלה אשר לבבם יסורי, ילכו אחרי הנדמה בו, בבקשם להדיח מאחורי אלוהי ובבקשם פשר תעלומתו. אך לא ידע פשר בלתי אם אלהים ואכן היודעים דעת נכונה יאמרו מאמינים אנחנו בו. כלא מאת אליהינו ולא ישימו את לב בלתי אם אנשי לבב). (שם, עם 43)

- תרגום רובין: (אלה אשר סטיה בלבם נוטים אחר הסתום אשר בו, בבקשם להכשיל ובבקשם להתחקות אשר פשרו, ואולם רק אלהים ידע את כשרו. תלמידי חכמים יגידו, אנו מאמינים בו הכל מעם ריבוננו-רק נבוני החב יזכרו). (שם, עם 44).

ביקורת התרגומים:

ריבלין תרגם את המטפורה בפסוק **היודעים דעת נכונה** . ומשמעותו בערבית (שיודעים את המדע הנכון). המתרגם טעה בהבנה נכונה ומדויקת של משמעות הפסוק כי הוא חושב שהמטפורה הזו טובה לאלוהים. וזו טעה, בגלל שיש ווקף, אחרי המלה הוד (אלוהים) ולכן זה נחשב להתחלה של משמעות חדשה, זה גורם לכך שהמילה **ואכן** אינה נחוצה. התרגום של **ריבלין** הוא תרגום פרשונית, שכן הוא לא שמר על המשמעות וההרכב של המטפורה. לגבי התרגום של **רובין** למטפורה זו, (**תלמידי חכמים יגידו**) זה גם לא נכון, היה יש על המתרגם להשתמש המילה העברית **יציב** ארמית במקורי , בתנ"ך לא הייתה מטפורה כזו. תרגום **רובין** שאינו משיג את המשמעות של המטפורה ומבנה שלה. גם התרגום הקרוב ביותר לטקסט הערבי המקורי של הקוראן הקדוש שמשיג המטפורה הוא התרגום המוצע : **היציבים בדעת** .

المصادر

- ١- **أقرآن الكريم** .
- ٢- **אבן – שושן** , אברהם , המילון החדש , ירושלים , ישראל , ١٩٧٤ .
- ٣- **אורי רובין**, תרגום הקוראן בעברית , אוניברסיטת תל-אביב, הוצאה לאור ٢٠٠٥ .
- ٤- **אילון יודד** , מילון ערבי- עברי , הוצאת ירושלים , ١٩٤٧ .
- ٥- **יוסף יואל ריבלין** , תרגום הקוראן בעברית, הוצאת דביר, הדפסה רביעית, ١٩٧٨ .
- ٦- **יחזקילי קוגמן** , מילון ערבי- ערבי לשפה העברית , הוצאת תל- אביב, ١٩٧٠ .
- ٧- **יעקב כנעני**, אוצר השפה העברית לתקופותיה השונות, הוצאת "מסדה" בע"מ- ירושלים- רמת גן- תשל "ב , ١٩٧٢ .
- ٨- **תנ"ך** ١٩٧٤ .

Research sources

- 1- **Abn Shushan , Abraham** , The New dictionary, Jerusalem, Israel, 1974
- 2- **Ayalon , David** , Arabic - Hebrew Dictionary Jerusalem Publishing, 1947.
- 3- **Bible**
- 4- **The Holy Quran** .
- 5- **Uri Rubin**, Translation of The Quran into Hebrew , Tel Aviv University, Publishing 2005.
- 6- **Yaakov Canaan**, Hebrew language treasure For its various periods, Masada Publishing Ltd - Jerusalem - Ramat Gan – 1972.
- 7- **Yehezkel, Kugman**, Hebrew - Arabic dictionary of the Hebrew language , Tel Aviv Publishing , 1970.
- 8- **Yosef Yoel Rivlin**, Translation of the Quran into Hebrew , Dvir Publishing, Fourth Edition, 1978